

Pääkirjoitus

Maan korvessa kulkevi

Katseemme hakeutuu lapseen. Seuraamme junassa tai metrossa, pihalla tai kadulla hänen olemustaan, puuhiaan ja vuorovaikutustaan muihin, ehkä vanhempaan tai kaveriin rinnalla. Miten lapsi on itsensä kanssa ja miten hän tulee nähdyksi? Millainen mielen maasto häntä ympäröi? Näyttäytyykö maan korpi hänelle pelottavana, täynnä uhkia ja epävarmuutta – vai kutsuuko mielen metsä houkuttelevana, onko ilahduttavia yllätyksiä luvassa? Kuka tai ketkä kulkevat lapsen kanssa, miten hän kokee yksinäisyyden? Lapsi kuulee maailman sellaisena kuin hänet on kuultu.

Katsomme nuorta, vai kääntyykö katseemme pois ja haluamme sulkea korvamme? Uskallammeko nähdä, millainen on nuoren maailma? Huomaammeko toivon, voiman, mahdollisuudet – sellaisen tulevaisuuden, jota emme ole osanneet kuvitellakaan? Nuoren katseminen voi olla pelottavaa. Nuoruus on unelmien polkujen ohella ahdistuksen, muutosten ja pelkojen maasto.

Immi Hellén (1884) tavoittaa ”Maan korvessa kulkevi lapsosen tie” -laulusanoilla ja P. J. Hannikainen sävelin useille meille tuttua tunnelmaa. Kenet saamme enkeliksemme? Joskus polku johtaa psykoterapeutin huoneeseen. Siellä psykoterapeutti alkaa lapsen tai nuoren ja hänen vanhemmuuttansa hoitavien aikuisten kanssa tutkia tunnelmia ja mielen kuvia menneistä maastoista. Jos olemme voineet rohkeasti ja lempeästi katsoa omaan lapsuuteemme ja nuoruuteemme, on meillä mahdollisuus kuulla kohtaamaamme lasta tai nuorta rakkaudella.

Tämän vuoden ensimmäisessä *Psykoterapia*-lehden numerossa julkaistiin varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapiaan liittyviä ansiokkaita kirjoituksia. Nyt on kädessäsi vuoden viimeinen numero, joka etenee teemoillaan lapsuuteen ja nuoruuteen.

Henna Suopanki jatkaa varhaisen vuorovaikutuksen tutkimista kuvaamalla, miten vauvahavainnoinnin opit siirtyvät psykoterapiahuoneeseen. Psykoterapian transferenssisuhde peilaa aina kaikkien psykoterapiahuoneessa olevien omiin varhaisiin kokemuksiin.

Kuva. Aino Keinänen: *Kuuntelija* (2019). Sekatekniikka paperille 50 x 40 cm.

Pauliina Mannisen artikkelissa kuvataan, mitä kaikkia tunteita ja tunnelmia ikätoverit, sisarusket meissä matkalla herättävät. Sisaruus voi olla kirpeää taistelua ja kilpailua, niin kuin Tuhkimosadussa, tai korvaamatonta toveruutta, niin kuin Hannussa ja Kertussa. Manninen pohtii myös isomman sisaruksen tilannetta pikkusisaruksen syntyessä. Jokainen tunnistaa tarpeen olla jollekulle kaikkien tärkein, kaikkein rakastetuin.

Niina Rita ja Kaisa-Maria Leskinen ovat sekä kirjoittaneet että luennoineet nuoruuteen liittyvistä aiheista. Teemanumerossamme Rita ja Leskinen vievät meidät elävällä tavalla sellaisen suon tunnelmiin, jossa psykoterapeutti sijoitetun tai adoptoidun nuoren kanssa tarpoo. *Adolescence*-tv-sarjan arvioissaan Leena Granlund havahduttaa meidät näkemään nuorten korpimatkan pimeimpiin sokkeloihin.

Jotta psykoterapeutti pystyy selviytymään soisissakin maastoissa, tarvitsee hän hyvät kumisaapaat ja riittävän laadukkaat tekniset varusteet. Pauliina Pakalén pohtii kirjoituksessaan tulkintaa lapsen psykoanalyysissä. Lasten hoidoissa tulkinta on erilaista kuin aikuisilla. Kysymys on kiinnostava ja koko ajan muuttuva. Kenelle tulkita, mitä tulkita ja miten tulkita? Erityisen kiinnostava on Pauliinan esiin nostama käsite *tulkitseminen vanhempien kautta*. Kun lapsen psykoterapeutti on nykyisin useimmiten myös vanhemmuuden työntekijä, on hänellä mahdollisuus välillä istahtaa karpalomättäälle marjoja maistelemaan äidin ja isän kanssa. Lapsi temmeltää toisaalla ja samalla yhtäaikaa heidän silmiensä alla.

Lapset toimivat ja usein myös leikkivät psykoterapeutin huoneessa. Vienna Pynnönen vie meidät aikuisten leikkien maailmaan näyttäen, miten lapsuuden ja nuoruuden teemat ovat läsnä läpi elämän. Leikki on taidetta, ja taide on leikkiä.

Riikka Tolsa-Saloheimo houkuttelee kongressiterveisillään meitä kokeilemaan, miltä lapsuuden hiekkaleikkien hiekka tuntuisi käsissä. Niin lapsille, nuorille kuin aikuisillekin sopiva sandplay-terapia tarjoaa reitin tiedostamattomaan. Sohvien maailmassa on siirrytty sohvalta soittamisen ja äänen äärelle. Musiikkipsykoterapeutti Hanna Hakomäki on Kaisa-Maria Leskisen haastateltavana. Kirjallisuuspalstalle on koottu tiivis paketti kirjoista, joita lasten ja nuorten psykoterapeutit voivat käyttää työvälineinään. Mitäpä jos kysyisimme aikuiseltakin hänen lapsuuden lempisatuaan? Tulisiko terapiahuoneeseen piparkakkutalon tuoksu, myrkkyyomenan maku tai satumetsän varjot ja valot? Lehden kolumnisti, aikuispsykoterapeutti Erkki Heinonen pohtii, miten lapsuus näkyy aikuisissa ja heidän psykoterapioissaan.

Kuvataiteilija Aino Keinäsen koskettava *Kuuntelija*-teos pääkirjoituksen yhteydessä vie meidät korvesta korvaan, kuuntelijan luo. Aino liittyy myös ylisukupolisesti Therapieaan: Aion isoäiti Elli Keinänen oli therapeialainen lastenpsykoterapeutti, joka oli myös Riikka Tolsa-Saloheimon täti.

Palaamme takaisin terapiahuoneeseen: vähitellen psykoterapian karttaan alkaa piirtyä uusia, kiinnostusta herättäviä maastoja, metsät muuttuvat vähemmän uhkaaviksi ja kauneus saattaa kimmeltää terapeutinkin silmissä. Kuulemme lapsuuden korprien kuiskintaa aikuisenkin kohdassamme. Maan korvesta, tiedostamattomasta tuleekin turvallisen uteliaisuuden elämänmittainen kohde. Tämä teemanumero on kunnianosoitus pienten ja nuorten ihmisten rohkeudelle etsiä ja löytää oma polkunsu ja asuinsijansa tässä maailmassa.

Kaisa-Maria Leskinen & Riikka Tolsa-Saloheimo
Lapset ja nuoret -numeron vierailevat päätoimittajat